

ҚОЗОҒИСТОН ЖАҲОН ОММАВИЙ АХБОРОТ ВОСИТАЛАРИДА

Үтган ҳафтада қатор жаҳон матбуот саҳифаларида Ҳукумат иштөфоси, янги Баш вазир тайинланиши ва Европа Иттифоқи билан алоқалар ҳақида мақолалар чөп этилди.

"THE TIME OF CENTRAL ASIA": ҚОЗОҒИСТОНДА ТУБ ИСЛОҲОТЛАР ОЛИБ БОРЛАЕТГАН ДАВРДА ҲУКУМАТ ИШТЕФОГА ЧИҚДИ

"The time of Central Asia" ахборот агентлиги Қозогистон ҳукумати иштөфога чиқиши ҳақида мақола чөп этид.

«Иштөфонинг аниқ сабаби ошкор этилмаган бўлсада, ба Қозогистондаги сиёсатнинг қатъийлигини кўрсатади», дейилади мақолада.

Мақолада "Евроосиё мониторинги" эксперт тадқиқот маркази директори Алибек Тажибаевнинг фикри ўрин олган.

– Қозогистонда ва умуман олганда, ҳокимият алмашниви инқизорли ҳодиса сифатида қабул қилинади, аммо ба сафар сабаб инқизор эмас. Иктисолиди ва сиёсий вазият ўзгармоқда. Бинорин, Алихан Смаилов раҳбарлигига икки ийдан ортиқ ишлаган ушбу Ҳукумат ўз олдига қўйилган асосий вазифаларни бажарди, дейиш мумкин. Унинг асосий мақсади чукур исплоҳотлар, референдум ўтказиш, демократлашириш дастагини ишга тушириш ва "Халқ овозини тингловчи давлат" концепциясини амалга ошириши эди, – деди Алибек Тажибаев "The time of Central Asia" агентлигига берган мусоҳабасида.

"DEUTSCHE WELLE (DW)": ҚОЗОҒИСТОН ҲУКУМАТИ ИШТЕФОГА ЧИҚДИ

Германиянинг "Deutsche Welle" ахборот агентлиги ҳам Президент Қасим-Жўмарт Тўқаев Ҳукумат иштөфосини қабул қилганини маълум қилди.

"Қозогистон" Баш вазир Алихан Смаилов бошчилигидаги ҳукумат иштөфога чиқди", дейилади "DW" мақоласида.

Агентликнинг ёзишича, Президент Қасим-Жўмарт Тўқаев шундай карор қабул қилиб, Баш вазир ўринбосари Роман Скларин Ҳукумат раҳбари вазифасини бажарувчи этиб тайинлаган.

"Қозогистон" Республикаси Ҳукумати аъзолари Ҳукуматнинг янги таркиби тасдиқлангунга қадар ўз вазифаларини бажаришда давом этади", деб ёзди "Deutsche Welle" ахборот агентлиги Қозогистон Президентининг фармонига таяниб.

Агентликнинг маълумотларига кўра, Қасим-Жўмарт Тўқаев мұқаддам хорижий сармояларни жал қилиш бўйича исплоҳотлар ўтказиша чакирган.

"BLOOMBERG": ҚАСИМ-ЖЎМАРТ ТЎҚАЕВ ПРЕЗИДЕНТ МАЪМУРИЯТИ РАҲБАРИНИ ЯНГИ БОШ ВАЗИР ЭТИБ ТАЙИНЛАДИ

"Bloomberg" агентлиги хабарига кўра, Қозогистон Президенти сабоб Ҳукумати иштөфога чиққанидан сўнг Президент Маъмурити раҳбари Ўлжас Бектеновни Баш вазир лавозимига тайинлаган.

– Президент Қ. Тўқаев Парламент томонидан кўплаб қувватларни ва Баш вазирини тайинлаш тўғрисидаги фармонни имзолади, дейилади мақолада.

"EUREPORTER": ҚОЗОҒИСТОН ВА ЕВРОПА ИТТИФОҚИ ДИПЛОМАТИК МУНОСАБАТЛАРНИНГ 31 ЙИЛЛИГИНИ НИШОНЛАМОҚДА

"Eureporter": агентлигининг хабар беришича, Қозогистон ва Европа Иттифоқи ўртасида дипломатик муносабатлар ўрнатилганига 31 йил бўлди.

– Тарихга назар ташладиган бўлсан, ушбу қиска вақт ичда томонлар стратегик шерилклик соҳасини, ҳуммалдан, сиёсий, савдо-иттифоқий, сармоявий ва маданий-гуманитар соҳаларни сезиларни даражада кенгайтириди, шунингдек, "Марказий Осиё – Европа Иттифоқи" минтақаларро мулокот доирасидаги ҳамкорликни чукурлашибди, дейилади мақолада.

Нашринга ёзишича, Қозогистон Республикаси Президенти Қасим-Жўмарт Тўқаев ва Европа Кенгаси Президенти Шарль Мишленинг Марказий Осиё давлатлари раҳбарлари ва Президентларининг учрашувлари Европа Кенгаси ва БМТнинг Иклим ўзгариши бўйича 28-конвенцияси анжумани Астана ва Брюссель ўртасидаги сиёсий мулоқотни сезиларни даражада мустаҳкамлади.

Қозогистон матбуот агентликлари маълумотлари асосида.

● Обуна-2024

Қадрли газетхон!

"Жанубий Қозогистон" рўзномасига обунанинг ўип бўйи давом этишини маълум қиласми.

Ҳукумат кўрсатаман, деганлар нафакадорлар, ногиронлар, кам таъминланган ошаларни газетага обуна қилишида ҳомийлик қилишларни мумкин.

Ягона мақсадимиз – газетанинг ададини ошириб, кейинги авлодга ёргу юз билан етказиш. Бунинг учун миллий гуруру юксак инсонлар сафуни кенгайтириш лозим. Ана шу эзгу мақсад ўйлуда барчамиз бир тан, бир жон бўлиб, аҳлилкод барласак, нур устига аъло нур бўларди. Токи тарих, маданият, маърифатни улуглаган ҳалқимизнинг зиёга чанқолиги барчага ибрат бўлсин.

6 ойга обуна баҳоси:

«Қазпошта» ҲЖ орқали –

Туркистон вилояти бўйича – 3415,50 тенге;

Шымкент шахри бўйича – 3095,15 тенге.

НАШР КЎРСАТКИЧИ: 65466

Жанубий Қозогистон

TURKISTAN
janubiy.kz

1991 йил 5 апрелдан чиқа бошлаган
Сешанба, пайшанба ва шанба кунлари чиқади

Вилоят ижтимоий-сиёсий газетаси

2024 йил 13 февраль, сесанба, №18 (3364).

САРМОЯ ЖАЛБ ЭТИШ, ИШ ҮРИНЛАРИ ОЧИШ – ТУРКИСТОН ВИЛОЯТИНИНГ АСОСИЙ ЙЎНАЛИШИ

Туркистон вилояти Қозогистоннинг жадал ривожланаётган вилоятларидан биридир. Туризм ва тадбиркорлик, қишлоқ хўжалиги соҳаларида кўплаб муҳим янгиликлар мавжуд. Шунингдек, вилоятда ишлаб чиқариш соҳасида ҳам янги лойиҳалар амалга оширила бошланди. Бу орада вилоят маркази Туркистон шахри курилиш майдонига айланди. Бироқ ўшиш бор жойда долзарб масалалар ёнма – ён бориши аниқ. Ичимли сув ва оқар сув, пахта нархи, Кентаудаги иссиқлик электр станцияси иши маҳаллий аҳолини ташвишга солмоқда. Халқни ўйлантираётган бошқа масалаларни ҳал этишининг бориши ва келгусида ҳудудда амалга ошириладиган лойиҳалар ҳақида Туркистон вилояти ҳокими Дарҳан Сатибалди Kazinform мухбирига мусоҳаба берди.

– Дарҳан Амангелдиули, жорий йилнинг асосий янгиликларидан бири Туркистон шахри Туркий оламнинг сайдёхлик пойтахти этиб белгиланиши бўлди. Умуман, бу борада вилоядатда қандай лойиҳалар амалга оширилиб, қандай ишлар олиб борилмоқда?

– Туркистон – туркий оламнинг маънавий пойтахти. Унинг тарихи бир неча минг йилликларга бориб тақалади. Бу шаҳар қадим замонлардан бўён европалик саёҳатчиларга матаъм. Ипак ўйли бўйлаб йирик савдо марказларидан бири сифатида ривожланганини биламиш.

Туркий оламнинг мутафаккири, буюк устози Ҳожа Аҳмад Яссавий Туркистонда яшаган. У юртни эзгуликка даъват этиб, ўз таълимимотини дунёнинг кўплаб мамлакатларига ёдид. Ҳожа Аҳмад Яссавий макбараси дунёдаги энг яҳши меморий асарлардан биридир. Шахримизга ҳар йили туркий давлатлар ва хориждан минглаб сайдёхлик келади. Тарихига қизиқади. Шу боис, Туркистон ҳар бир туркий давлат учун мухим шаҳардир.

Иккинчидан, Туркистон бир неча асрлар давомида Қозоқ хонлигининг пойтахти бўлган. Тарихимиздаги асосий ва аҳамиятли қарорлар шу ерда қабул қилинган. Туркистонда 21 қозоқ хони, 8 сulton, 23 бий, эллиқдан ортиқ қаҳрамон дағн етилган. Туркистон – Евростиё гавҳари.

Умуман олганда, Туркистон вилоятининг бар бир туман ва шахрининг ўзига хос тарихи мавжуд. Агар уни ўргансангиз, қадимги замонларга чукур кириб борасиз. Бу тарихи улуг минтақада етакчи бўлиш мен учун юқсан масъулиятдир. Минтақани тараққий этитириш, Президент Қасим-Жўмарт Тўқаев топширилари ва дастурларни амалга ошириш учун бор куч – файратими ишга соламан.

Туркистон вилояти ташкил топганига 5 йилдан ошиди. Туркистон шахрига вилоят маркази мақоми берилди. Ўтган 5 йил мобайнинида вилоядатда жуда кўп муҳим лойиҳалар амалга оширилди. 250дан зиёд бинолар

барпо этилди. Уй-жой бинолари, маданият, спорт, таълим, тиббиёт, инфратузилма иншоотлари корт фаровонлигига хизмат қилиб келмоқда.

Улар орасида ҳалқаро андазаларга мос спорт мажмуалари барпо этилди. "Туркистон Аренаси" ўйнгоҳи, Ҳалқаро теннис маркази, "Муз сарори", "Олимпия маркази" спорт мажмуаси ва бошқа бинолар фойдаланига топширилди. Буларнинг барчаси Туркистоннинг спорт салоҳиятини ошириди. Вилоят марказида Туркий давлатлар универсиадаси, қозоқ кураши бўйича Осиё кубоги, Республика мажмуавий спорт ўйнлари, ҳалқаро мусобақалар ташкил этилди. Биз йирик ҳалқаро мусобақаларни ўтказиша тайёрмиз.

Давлат раҳбари Қасим – Жўмарт Тўқаевнинг топшириғига биноан Туркистонга алоҳидан мақом бериш тадбирлари юритилмоқда. Ўтган йили Туркий давлатлар ташкилотига аъзо давлатлар сайдёхлик шўйбаси раҳбарларининг йилиги ўтган эди. Шу тадбирда Туркистонни 2024 йилда Туркий оламнинг сайдёхлик пойтахти деб ўзлон қилиш таклифи кўллаб – кувватланди. Мазкур қарор туркий забон давлатлар ўртасида туризм ўйналишидаги алоҳаларни мустаҳкамлашга алоҳидан туртикли.

КР Ҳукумати томонидан шаҳарининг савдо – иктиносидан алоҳаларни мустаҳкамлашва туризмни ҳар томонламида ривожлантиришга алоҳида этибор қаратилмоқда. Шу мақсадда Туркистон ҳалқаро аэропорти орқали ҳалқаро парвозлар ўйлуга кўйилиши жуда мухим.

Айни пайдатда Туркистон ҳалқаро аэропорти Зта ҳалқаро ўйналиши Истанбул, Ал-Кувайт, Абу-Дабига ва 7ta ички ўйналишиларга Астана, Алмати, Ақтобе, Аттобе, Үрал, Караганди, Кўстайн шаҳарларига хизмат кўрсатади. Таъқидларни юзикни, хорижий авиақомпаниялар билан олиб борилган музокаралари натижасида 2024 йил 16 январда Туркистон – Абу-Даби ҳаво ўйларининг очилини ўзиган эди. Бундай ҳаво ўйларининг очилиши, парвозларнинг ўйлуга кўйилиши Туркистон минтақасининг хорижий давлатлар билан савдо – иктиносидан алоҳаларни мустаҳкамлашва туризмни ҳар томонламида ривожлантиришга алоҳида этибор қаратилмоқда. Шу мақсадда Туркистон ҳалқаро аэропорти орқали ҳалқаро парвозларни ўйлуга кўйилиши жуда мухим.

Айни пайдатда Туркистон ҳалқаро аэропорти Зта ҳалқаро ўйналиши Истанбул, Ал-Кувайт, Абу-Дабига ва 7ta ички ўйналишиларга Астана, Алмати, Ақтобе, Аттобе, Үрал, Караганди, Кўстайн шаҳарларига хизмат кўрсатади.

Таъқидларни юзикни, хорижий авиақомпаниялар билан олиб борилган музокаралари натижасида 2024 йил 16 январда Туркистон – Абу-Даби ҳаво ўйларининг очилини ўзиган эди. Бундай ҳаво ўйларининг очилиши жуда мухим.

Мамлакатнинг маънавий маркази – Туров элининг пойтахти хисобланган қадимий ва муқаддас Туркистон шахри вилоят маркази сифатида шаклланди. Янги шаҳарда кўллаб ўйлар курилиб, кўчиб келувчилар сони йилдан-йилга ортиб бормоқда. Масалан, 2018 йилда Туркистон шахри аҳолиси 165 минг 400 нафарни ташкил этиган бўлса, хозир 220 мингдан зиёд. Аҳоли сони ортиб боргани сари майший ҳаётга доир кўплаб масалалар ўзага келиши табиий, яъни ўсиш бор жойда долзарб масалалар ҳам бўлади. Шу боис бу масалаларни ўз вактида ҳал этиш вилоят ва шаҳар раҳбарларининг асосий вазифаси хисобланади.

(Давоми 2-3-бетларда) ►

»» Янги Қозогистонни бирга барпо этамиз!

Доимий обуначимиз Рўзимат Камолов таъифи билан Туркистон шахридаги Амир Темур номли мактаб янги биносининг очилишида иштирок этдик. Мактаб 300 ўринли, уч қаватли ўқув биносида спортзал ва ошхоналари мавжуд.

Ушбу янги таълим даргоҳи биносининг зарурлигини мутасабди ташкилотлар олдида асослаб борган собиқ директор Рўзибий

МАКТАБНИНГ ЯНГИ БИНОСИ ФОЙДАЛАНИШГА ТОПШИРИЛДИ

собиқ депутатлари Раҳим Тайирбергенов, Умбет Жусипбаев, Таскул Махмудова, жамоат ташки

САРМОЯ ЖАЛБ ЭТИШ, ИШ ЎРИНЛАРИ ОЧИШ – ТУРКИСТОН ВИЛОЯТИНИНГ АСОСИЙ ЙЎНАЛИШИ

(Давоми. Боши 1-бетда).

Ўтган вақт мобайнида шаҳар ҳаёти, шаҳар аҳолиси ва меҳмонларининг тарих, туризм, маданий меросга муносабати сезиларли даражада ўзгари. Туркистоннинг гуллаб-яшнашига иштиёқмандлар сафи кенгайди.

Туркистон – туркй оламнинг сайёхлик пойтагига айланниши муносабати билан жорий йилда қатор иншоотлар фойдаланишига топширилади. Буғунги кунда вилоят марказида "Туркй олам маркази", "Дўстлик уйи", "Хунармандлар маркази", "Хилват" маънавияти маркази, ер ости масжиди, "Кўргазма маркази", "Шарқ бозори", сунъий кўл ва 5000 кишига мўлжалланган марказий масжид курилиши давом этмоқда. Айни пайтда Бекзат Саттарханов номидаги спорт мажмуаси, янги турар – жой бинолари барпо этилмоқда. Татлини ва тиббиёт муассасалари курилиши ҳам бошланмоқда.

– Тажрибангиздан келиб чиққан ҳолда айтингчи, Туркистон вилоятими давлатдан қўшимча маблаб олуви чи минтақалар қаторидан чиқариш мумкинми? Бу йўналишда қандай лойиҳаларни таклиф қиласиз ва амалга оширасиз? Буғунги кунда

Жорий йилда саноат ишлаб чиқаршида умумий қиймати 19,5 миллиард тенге бўлган 12та сармоявий лойиҳани амалга ошириш режалаштирилган. Сармоявий лойиҳаларни кўллаб-куватлаша ва тадбиркорлик субъектларига молиявий ёрдам кўрсатишда асосий талабимиз вилоят аҳолисини янги иш ўринлари билан таъминлашдан иборат.

Ўтган йил якунларига кўра, кичик ва ўрта бизнес шўйбаларида 45 441 одам иш билан таъминланди.

Буғунги кунда тадбиркорлик соҳасида машғул бўлганлар 292 минг 620 нафари ташкил этади. Вилоятимиз бандлик даражаси бўйича бошқа министрлар орасида иккинчи ўринда.

Хитойнинг бу борадаги ишларидан тажриба ортириш мақсадида ўтган йили барча туман ва шаҳар ҳокимлари, тадбиркорлар иштироқида хизмат сафарлари ташкил этилди. Унда туман ва шаҳар раҳбарлари Шандон, Урумчи, Шинжон, Хнан, Иу, Ляочин, Ляочин каби вилоят ва шаҳарлардаги ишлаб чиқариш корхоналари билан таниши.

Буғунги кунда Хитой Халқ Республикаси билан 9та кўшима сармоявий лойиҳа пухталанди ва амалга оширилди.

Ҳокимлар олдида турган долзарб масалалардан бири – бу минтақага сармоя жалб этишdir. Шу муносабат билан туман ҳокимлари ва соҳага масъул мутахассислар Хитойда бўлиб, ўзаро тажриба алмашди. Натижага қандай бўлди? Умуман, яқин йилларда қандай йирик сармоявий лойиҳаларни амалга оширилади?

– Жуда ўринни савол. Ишлаб чиқаришни ривожлантиримай, аҳоли даромадини ошириши мумкин эмас. Кўшимча даромад манбаларини кўпайтириш, қайта ишлаш саноатини ривожлантириш, сармоя жалб этиш, солинг манбаларини топиш, завод-фабрикалар очишига устувор аҳамият қаратяпмиз. Минтақавий сармоявий штаб ишламоқда. Унинг маъжисида сармоядорлар билан бевосита иш

рилмоқда. Ушбу сармоявий лойиҳалар ҳисобидан вилоят иқтисодиётига қарийб 1,2 трлн. тенге сармоя жалб этиш режалаштирилган.

Хусусан, Туркистон шаҳридаги меъбель фабрикаси учун 2,3 миллиард тенгега асбоб-ускуналар харид қилинди. Айни пайтда лойиҳа ишга туширилган. Туркистон шаҳрида пайпок ишлаб чиқариш заводи ишга туширилди.

Хитой компанияси Чордара ва Келес туманларида умумий қиймати 45 млрд. тенгелик чигитни қайта ишлаш ва саралаш, полистилен плёнкалар ишлаб чиқариш, томчилатиб суюғориши усуналари ва кишлек хўжалиги техникии ишлаб чиқариш заводини барпо этиш ниятида. Айни пайтда ер масаласини ҳал қилиш борасида иш юритилмоқда.

юритамиз ва уларнинг лойиҳаларини кўплаб-куватлаймиз.

Сармоя жалб этиш мақсадида вакилларимиз хорижий давлатларга бориб келди. Бу изланишлар ўз самарасини бермоқда.

Ўтган йил якунлари бўйича вилоят иқтисодиётига 972 миллиард тенге (хусусий сармоялар 705,1 миллиард тенге, бюджет маблаглари 266,9 миллиард тенге) йўналтирилиб, ўтган даврага нисбатан 126,1 фоизга ўди. Юксалиши бўйича вилоят мамлакатда кучли учликка киради. Ҳукумат томонидан тасдиқланган рёжа (908,2 млрд. тенге) ортиги билан уddyalandi.

Шунингдек, бевосита хорижий сармоялар ҳажми 492,0 миллион АҚШ

долларини (2023 йил III чорак) ташкил этиб, йиллик режа (451 миллион АҚШ доллари) 9 ойда ортиги билан бажарилди. 2024 йил учун асосий капитал кўрсаткичи 1 триллион 133,8 миллиард тенге этиб белгиланди. Биз ўшбу режани ҳам амалга оширамиз.

Ўтган йили Туркистон вилоятига умумий қиймати 126,9 миллиард тенге бўлган 56ta сармоявий лойиҳа ишга тушунилди. 2024-2027 йилларда амалга ошириладиган умумий қиймати 3,3 триллион тенгелик 173ta сармоявий лойиҳанинг тўплланмаси шакллантирилди. Улар қишлоқ хўжалиги, машинасозлик, таълим ва соглини сақлаш, саноат ва курилиш, туризм ва энергетика соҳаларини қонуний таъминлайди.

Ўтган йили ишга туширилган лойиҳалар қаторида Ўттор туманидаги қўёш электр станцияси, Сайрам туманида тагликлар ва кунгабоқар ёғи ишлаб чиқариш, Ўрдабаси туманида алюминий буюмлар ишлаб чиқариш, Арис шаҳрида ПВХ гранула ишлаб чиқариш ва башқа лойиҳаларни алоҳида қайд этиш мумкин.

Бултур 100га яқин хорижий ҳамда маҳаллий компаниялар билан учрашув ва музокаралар ўтказилди. Тадбиркорлар билан Хитой, Ўзбекистон ва Австралияга хизмат сафарлари ташкил этилди. Натижада янги лойиҳаларни амалга ошириш ва мавжуд заводларни кенгайтиришга қарийб 1 триллион тенге сармоя жалб этилади.

Жорий йилда мазкур тажрибадан фойдаланиб, минтақавий делегациянинг Туркия, Россия, Хитой, Ўзбекистон, Эрон ва Въетнамга хизмат сафарларини ўюнтириш режалаштирилган. Биз ишлаб чиқариш саноатига устувор аҳамият қаратамиз.

Саноат ишлаб чиқаришини ривожлантиришда умумий қиймати 30,2 миллиард тенгелик 20ta сармоявий лойиҳани ишга туширилди. Лойиҳалар доирасида пахтани қайта ишлаш, нефти қайта ишлаш, курилиш материаллари ишлаб чиқариш, сут ва сут маҳсулотларини қайта ишлаш, колбаса, парранда гўшти ва тухум этишиши, тикувчилик фабрикаси, елим буюмлар ишлаб чиқариш корхоналари мавжуд.

Арис шаҳрида умумий қиймати 4,7 миллиард тенгелик алюминий радиаторлар заводи куриш режалаштирилмоқда. Ҳозирда сармоядор Хитой компанияси билан музокаралар юритилмоқда.

Туркистон вилоятидаги пахта ва тўқимачилик соҳасида 75ta завод ва фабрика очиши режалаштирилган. Сифатли маҳсулот ишлаб чиқарадиган 75ta корхона очиши, пахта этишишидан бошлаб 9ta кластер ташкил этиш режалаштирилган. 40 мингдан ортик иш ўрни яратиш, пахта толасини қайта ишлаш ҳажмини 100 фоизга етказиш режалаштирилган. Шунингдек, пахтадан газлама, мой, кийим-кечак ва бош-

қа маҳсулотлар ишлаб чиқариш ҳам кўзда тутилган.

Вилоятнинг ўзиға хос даромадини ошириш учун янги иш ўринлари яратиш зарур. Айни пайтда пахта кластерини ривожлантириш мухим аҳамиятга эга. Бу соҳада йирик завод очмоқчи бўлган фуқароларни кўллаб-куватлашга тайёрмиз. Иккинчидан, пахта етишириша сувни тежаш технологиясини имкон қадар тақомиллаштириш зарур. Умуман пахтачалик катта ўрганиш ва изланишини талаб қилипди. Вилоят ҳокимлиги пахта кластерини ривожлантириш учун шароит яратади. Бу борада режаларимиз бисёр.

— Ичимили сув минтақадаги асосий масалалардан бири. Вилоятда ҳазнугача ариқдан сув ичадиган қишлоқлар бор. Бу масала қажон тўлиқ ҳал бўлади?

— Бугунги кунда вилоятдаги 832 аҳоли мансизидан (7ta шаҳар, 732ta қишлоқ) 739таси обиҳаёт билан тамилланган. Улардан шаҳарларда – 99,8 фоиз, қишлоқларда – 97 фоиз.

2024 йилда 47ta иншоотни куриш учун бюджетдан 13,3 миллиард тенге ажратилди. Уларнинг 37таси жорий йилда курб битказилади. Натижада, 24та аҳоли яшаш манзили ичимили сув билан таъминланади, 13та қишлоқда сув қувурлари янгиланади.

Давлат раҳбари Қасим-Жўмат Тўқаев Қозғистон ҳалқига йўллаган Мактубда мамлакатда ўнлаб йиллар давомида йирик маблағ ажратилганига қарамай, ичимили сув масаласи ҳазнугача ҳал этилмаганини таъкидлаб, Ҳукуматта минтақаларни ривожлантириш миллӣ лойиҳаси доирасида беш йилда аҳолини 100 фоиз тоза ичимили сув билан таъминлаш вазифасини берган эди.

Минтақа ахолисини ичимили сув билан таъминлаш мақсадида “2023 – 2025 йилларга мўлжалланган Туркистон вилоятини ичимили сув билан таъминлаш чора-тадбирлар режаси” тасдиқланган.

Режага мувофиқ, вилоятдаги 93та аҳоли мансизини (53,3 минг нафар аҳоли) ичимили сув билан таъминлаш ҳамда тутилган.

— Сув масаласига тўхтасак. Шунингдек, обикор дехқончилик хақида ҳам айтиб ўтсангиз. Ё бўйи дехқонларнинг асосий муаммосига айланётган сувни қандай тартибга солиш мумкин?

— Маълумки, Туркистон вилояти қишлоқ ҳўжалиги соҳасида республикада алоҳида ўрин тутади. Қишлоқ ҳўжалиги маҳсулотларининг 13,3 фоизи вилоятимиз ушиши тўғри келади. Вилоят иқлими ва ишичи жиҳатидан республикада энг қулай минтақа ҳисобланади. Вилоятда 81,3 минг қишлоқ ҳўжалиги тузилмаси (республиканинг

лотларининг экспорт салоҳияти ошиб бормоқда. 2023 йилда 384,6 миллион АҚШ долларига (1054,6 минг тонна) қишлоқ ҳўжалиги маҳсулотлари экспорт килинган эди.

Бугунги кунда вилоят қишлоқ ҳўжалигининг асосий долзарб муаммолари сув тақчилиги, пахта нархининг ўзгарувчанилигидир. Вилоятда қишлоқ ҳўжалиги экин майдонларининг кўллаб-куватлашга ташкил этиди. Йирик сув оқимининг зарур миқдори 4,6 миллиард м³ни ташкил қилиди. Сув сарфни камайтириши борасида замонавий технологияларни жорий этиш, сув ҳавзаларини тикилаша янгиларини барпо этиш ишлари олиб борилмоқда.

Бугунги кунда 32,3 минг га майдонда сув тежовчи технологиялар жорий этиди. Бахорги ёмғир ва тошқин сувларидан самарали фойдаланиш мақсадида “Боралдай” (45 миллион куб.метр) ва “Байдибек ота” (68 миллион куб.метр) сув ҳавзаларини куриш лойиҳалари ишлаб чиқилган.

Бу Байдибек, Ўрдабаси, Ўтрор, Саврон туманлари ва Туркистон шахридан 67 минг гектар экинзорни суғориши мұммосини ҳал қилиш имконини беради.

“Байдибек ота” сув омборида куриши ишлари учун 2023 йилда вилоят бюджетидан 680 млн. тенге ажратилди. 2024 йили республика бюджетидан маблағ ажратилди.

Трансчегарвий ирмоқлар ва магистрал каналларга қаралмик туфайли

ри етишириш бўйича республикада биринчи ўринни эгаллади. Албатта, бу, энг аввало, дехқонларнинг масақатли меҳнати самараси, деб биламиз. Иккинчидан, давлат томонидан кўллаб-куватлашга ташкил этишини таъкидлаб. Улардан бири пахтакорларга тегишили. Бу вазиятини тартибга солишининг йўли қандай ёки муқобил имкониятдан фойдаланасизим?

— Туркистон – республикадаги ягона пахта етишириладиган вилоят. Пахтачаликка ихтисослашган дехқон ҳўжаликлиарида 25 минг агротузилма мавжуд, уларда 70 мингга яқин одам меҳнат қилиди.

2022 йилдан бошлаб жаҳондаги геосиёниш шароит туфайли логистика тармоқларининг издан ҷишини ва транспорт ҳаражатларининг ошиши хорижий компанияларининг (трейдерларнинг) Қозғистон пахта бозорига қизиқишини пасайтириди. Бу пахта нархининг пасайышига олиб келди. Бу борада, биринчи навбатда, пахтани юқори даромади экинларга алмаштириш ишлари олиб борилди.

2023 йилда пахта хосили 15 минг гектарга қисқарди, экин майдони 111 минг 400 гектарни ташкил этиди. Бу умумий майдоннинг 13 фоизидир. Ҳосилдорлик 27 центнер, 318 минг тонна пахта териб олинди. Унинг ўрнини донбоп маккажӯхори, дуккакли ва чорвачилик учун зарур ем-ҳашак экинлари эга. Бу – биз учун фарҳ.

Жорий йилда пахта экинлари майдони 6,4 минг гектарга қисқартирили, 105 минг гектарни ташкил этиди.

Вилоятда пахтачаликни ривожлантириш ва пахта-тўқимчилик кластерини 2027 йилгacha кўллаб-куватлаш бўйича худудий йўл ҳаритаси тасдиқланади. Улар: экинчилкни ранг-баранглантириши, уруғлик билан таъминлаш, янги технологияларни жорий этиш, пахта кластерини яратиши.

Йўл ҳаритасига кўра, вилоятда 75 та корхона ва завод курилиши хисобига 9та кластер ташкил этиши кузда тутилган. Лойиҳа тўлиқ амалга оширилиши давомида 41900ta янги иш ўрини яратилади, келгусида пахта нархининг

экспортга боғлиқлиги бутунлай бартараф этилади. Бугунги кунда умумий қиймати 121,6 млрд. тенгега тенг ба сармоявий лойиҳани амалга ошириш вазифаси кўйилди. Улар Мактаарал, Жетисай, Чордара туманинда Арис шахрида амалга оширилди.

— Туркистон вилояти аҳоли сони бўйича ҳам, болалар сони бўйича ҳам КРДа етакчи. Вилоятдаги уч сменали ва хароба мактаблар масаласи қандай ҳал этилмоқда?

— 2023 йил 14 ноябрда Қозғистон аҳолиси сони 20 миллиарнда етиб, тарихий воқеа кайд этилди. 20 миллионинчидан бири Туркистон вилоятининг Жетисай туманинда түғилган. Бу – биз учун фарҳ.

Туркистон вилояти – мамлакатдаги түғилиш энг кўп минтақа ҳисобланади. 2022 йилда вилоятдаги 57 минг 429 нафар бола түғилган.

Жорий йил бошидан бўён вилоятидаги 46 минг нафарга яқин чақалок дунёга келди.

Давлатимиз раҳбари таълим сифатини ошириш мамлакатининг асосий мақсади эканини таъкидлайди. Шунингдек, болаларнинг билим олиши учун кулий шарт-шароит яратиш вазифасини кўйди. Аҳоли зич ҳойлашган, түғилиш суръати юқори булган Туркистон вилоятида янги ўқув йилида 53 222 нафар бола 1-синфа борди, 11-синфида 29422 нафар ўқувчи тамомлайди.

Вилоятдаги 1029ta мактаб (908ta давлат, 121ta нодавлат), 519 минг ўқувчи таълим олади. Минтақада түғилиш юқорилиги туфайли 35 минг ўринни ташкил этишини мурдаба мактабни фойдаланишга топширилди. Бу масалани ҳал қилиш учун 4 йўналишда ишламиш.

Биринчидан, бюджет маблағлари ҳисобидан 34ta мактаб (loyiha қуввати – 8250 ўрин) курилиши давом этимоқда. Жорий йилда 20ta мактабни фойдаланишга топширилди. Бу масалани ҳал қилиш учун 4 йўналишда ишламиш.

Иккинчидан, Президентимиз ташаббуси билан ташкил этилган “Таълим инфратузилмасини кўллаб-куватлаш жамғармаси” ҳисобидан 9ta мактаб

(loyiha қуввати – 6650 ўрин) курилмоқда.

Учнинчидан, “Кўлай мактаб” лойиҳаси доирасида 3 йил ичидан 63ta мактаб (loyiha қуввати 49 минг ўрин) барпо этилади. Жорий йилда 29ta мактаб курилиши бошланган, келгуси ўилии битказилади. Қолган 34ta мактаб 2025 йилда топширилиши режалаштирилган.

Тўртинчидан, хусусий сармоялар ҳисобидан 17ta мактаб (loyiҳавий қуввати 5000 ўрин) курилди.

Президентимиз топшириғига мувофиқ, 1-4-синф ўқувчиларни белуп иссиқ овқат билан таъминлаш, умумтаълим мактаблари хавғизлигини таъминлаш масалалари тўлиқ ҳал этилди.

— Сиз тез-тез минтақадаги оралаб, одамлар билан мuloқотда бўласиз. Жамоатчилик қабулини ўтказасиз. Минтақадаги долзарб масалалар қандай? Аҳоли томонидан билдирилган масалалар ва тақлифлар ижроси қандай?

— Вилоядатда барча даражадаги ҳоқимларнинг иш режаси тасдиқланган. Улар орасида ҳалқ билан учрашиш муҳим талаб ҳисобланади. Вилоятдаги барча туман ва шаҳарларга мунтазам ташиф буюриб, шахсий қабуллар, “Очиқ эшиклар куни”ни ташкил этаман. Очиқлик, адолатлилик, амалий мулоди мен учун жуда муҳим.

Қозғистон Республикаси Президентининг “Хоқимларнинг ҳалқ билан учрашувларини ўтказиш тўғрисида”ги қарори ижроси доирасида 2023 йилда тасдиқланган жадвалга мувофиқ барча туман ва шаҳарларда аҳоли билан жами 34ta учрашу ўтказилди.

Аҳоли томонидан билдирилган тақлиф, фикр-муҳоҳазаларни ҳаётга табтига этиши юзасидан барча туман ва шаҳарлар бўйича чора-тадбирлар реjalari тасдиқланади.

— Китоб ўқиб, спорт билан шугулланаётганингиздан хабардормиз. Астанадаги китоб дўйонидан бўлганингиз ижтимоий тармоқларда

30 фоизи ишлаб турибди. 2023 йил янугина кўра, умумий ишлаб чиқариш ҳажми 1 трilliон 159,0 миллиард тенгега етди. Кейинги 5 йилда маҳсулот ишлаб чиқариш ҳажми 2,1 баробар ўсади.

Шунингдек, соҳанинг сармоявий жозибадорлиги йил сайнин ортоқмода. 5 йилда 1 миллиард АҚШ доллари мидорида ҳусусий сармоялар жалб этилиб, қайта ишлаш корхоналари, замонавий сутчилек фермалари, йирик бурдочилик майдонлари, иссиҳона мажмуалари, интенсив дехқончилик ва сув тежовчи технологиялар жорий этилмоқда.

Натижада қишлоқ ҳўжалиги маҳсулот

Бўрон пайтида йўлда қолган ҳайдовчиларга ёрдам берган одамлар мукофотга тавсия қилинди.

»» Янги Қозогистонни бирга барпо этамиз!

Сўзок қишлоғидаги Нурмухаммад Болтабоев раҳбарлик қилаётган А. Навоий номли мактабда 40 йил мобайнида самарали меҳнат қилган ўзбек тили ва адабиёт ўқитувчиси, марҳум Собирхон Абсолидиков номидаги синф тантаналари очишли.

Тарбиявий ишлар бўйича директор ўринбосари Султонбой Рўзиматов ташаббуси билан бошланган ушбу хайрли ишга Азизжон Собирхон ўғли, устозлар Муҳаббат Валижонова, Мақсада Файзуллаев, Зулфизар Тоғиева, Шахризод Жўманазарова ва бошқалар муносиб ҳисса кўшидилар.

Тадбирда Туркистон шаҳридан ташриф буюрган меҳмонлар – Мирзажон Адҳамов, Қодир Ахмедов, Дилбар Бектемирова, Дилядора Абсолидикова ва бошқалар

сўзга чиқиб, шогирдларнинг марҳум устозлари олдида мукаддас бўрчи адо этигланилиги ҳамда тадбирнинг тарбиявий аҳамиятини таъкидлаб, мактаб маъмуряти, ташабbusкор ҳомийларга минната дорчилик билдирилди.

Ш. МАДАЛИЕВ.

Тасвиirlарда: тадбирдан лавҳалар.

Муаллиф суратга олган.

ҲАФТАЛИК ИҚТИДОРЛАРНИ НАМОЁН ЭТДИ

89-сонли «Қайнарбулоқ» умумтаълим мактабида бошлангич синфлар ҳафталиги ўтди.

Уни бошлангич синф муаллимлари ўзгача қувонч ва мамнуният билан қарши олиши. Давр талабига мос кўргазмалар, интерфаол ўйинлар билан ҳафталикининг очилиши маросимини ўтказиб, ҳамкасларининг эътиборин қозониши. Топшириларни юксак дараражада уддалаган устоз-мураббийлар олқишилару совға-саломлар билан тақдирланди, барчанинг кайфияти кўтарилиб, қувонч оғушага дарсга киришиди. Яна бир бора бошлангич синф ўқитувчиларининг маҳоратига, тафаккуришага ўқсанклигига амин бўлдик.

Илим – бебаҳо бойлик, уни эгаллаш осон эмас. Уламолар или олишини инга билан будук қазиша киёслашган. Инсон ана шундай бебаҳо хазинанинг соҳиби бўлишида биринчи устознинг ўрни бекиёс.

Устоз ҳақида гап боргандага ҳазрат Алишер Навоийнинг қўйидага байтларидан ошириб бирор сўз айтмоқ мушкулдир:

Ҳақ ўйлида ким сенга ҳарф ўқутмуш ранж ила,

Айламак бўлмас адо онинг ҳақин юз ганж ила.

Она тилидан 1-“А” синфда ўқитувчиси Дилноза Парпиева – «Унли товушлар ва ҳарфлар», математикадан 1-“Б” синфда ўқитувчи Севара Шоисмоилова – «Масала ечиши», 1-“В” синфда муаллима Олмахон

Абдуганиева – «Масала ечиши», 2-“А” синф ўқитувчиси Малоҳат Шомуродова – «Геометрик фигурулар», она тилидан 2-“Б” синф ўқитувчиси Санобар Тошпўлатова – «Қим? Нима? сўргига жавоб берувчи сўзлар», ўзбек тили 2-“В” синф ўқитувчиси Матлуба Сидикова – «Шахс ва нарса номини билдириган сўзлар», ифодали ўқишдан 2-«Ә» синф муаллимаси Фотима Ўйлошебекова – «Тісінді күте бўл», математикадан 3-«Ә» синф ўқитувчиси Барно Аюрометова – «Білімділер сайысы», ўзбек тилидан 3-“А” синф ўқитувчиси Шоира Болтабоева – «Бош келишилди отлар», математикадан 3-“Б”, «Ә» синфларда муаллима Дилбар Холиқулова – «Сайыс сабабы», қозок тилидан 4-«Ә» синфда муаллимаси Хуморой Имомалиева – «Атая сентік», ифодали ўқишдан 4-“А” синфда ўқитувчи Дилюром Абдиғаниева – «Беминнат ёр-

дамчилар», ўзбек тилидан 4-“Б” синфда муаллима Муқаддас Абдусолидикова – «Феъл – сўз туркуми» мавзуларида дарс ўтиши.

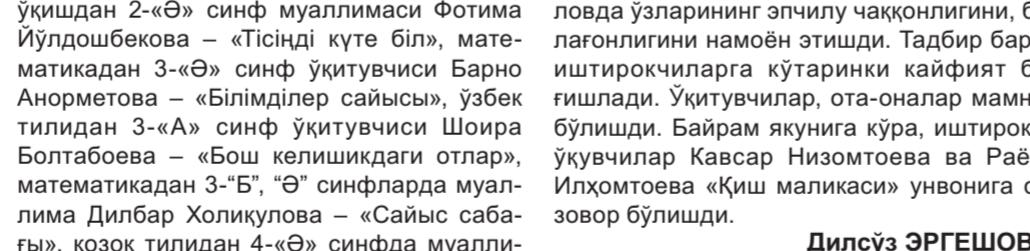
Ҳафталик сўнгига 3-«Ә» синф томонидан “Киш маликаси” кўрик-танлови уюштирилди. Тадбирни синф раҳбари Барно Аюрометова зозибали ҳамда кизиқарли уюштириб, олиб борди. Ўқувчилар бу танловда ўзларининг эпчилу чаконлигини, билагонлигини намоён этишиди. Тадбир барча иштирокчиларга кўтаринки кайfiят бағишилади. Ўқитувчилар, ота-оналар мамнун бўлишиди. Байран якунига кўра, иштирокчи Ўқувчилар Кавсар Низомтоева ва Раёна Илҳомтоева «Қиш маликаси» увонига сазовор бўлишиди.

Дилсўз ЭРГЕШОВА,

89-сонли «Қайнарбулоқ»

мактабининг муаллимаси.

Тасвиirlарда: тадбирдан лавҳалар.

Ҳафталик жиҳати шуки, биз шартнома асосида обуна бўлганимиз туфайли январь ойининг саккизта сонини олиб ўқидик. Таҳририята ташаккур!

Биз, устозлар учун шартнома орқали имтиёзли баҳода ўз вақтида олиб ўқимоқда. Мен ва мактабимиз касаба уюшмаси кўмитаси

раиси Ҳурияят Абутолипов обунага масъулмиз. Барча ўқитувчilar суюкли, қадрдан нашримизни ардоқлаб ўқиймиз.

Таҳририят жамоасига ижодий ишларida зафар, баҳтсаодат тилаб қоламиш.

Наргиза ИСМОИЛОВА,

Айтжанов номли мактаб муаллимаси.

»» Обуна – 2024

ҲАР ТОМОНЛАМА МАҚБУЛ

“Жанубий Қозогистон” газетасининг январь ойи сонларидан бирори рўзномага почта орқали обуна бўлган Кентов шаҳар мактаблари шикояти билан танишдим.

Таажжуబи жиҳати шуки, биз шартнома асосида обуна бўлганимиз туфайли январь ойининг саккизта сонини олиб ўқидик. Таҳририята ташаккур!

Биз, устозлар учун шартнома орқали имтиёзли баҳода ўз вақтида олиб ўқимоқда. Мен ва мактабимиз касаба уюшмаси кўмитаси

раиси Ҳурияят Абутолипов обунага масъулмиз. Барча ўқитувчilar суюкли, қадрдан нашримизни ардоқлаб ўқиймиз.

Таҳририят жамоасига ижодий ишларida зафар, баҳтсаодат тилаб қоламиш.

Наргиза ИСМОИЛОВА,

Айтжанов номли мактаб муаллимаси.

Директор – Бош муҳаррир
Райимжон Ортиқбай ўғли
АЛИБОЕВ.

Бош муҳаррир ўринбосарлари:
Муроджон АБУБАКИРОВ.
Аваҳзон БЎРОНБОЕВ.

Масъул котиба – Шахноза УСМОНОВА.

Маъсль шахслар:

Туркистон, Саврон – Шомирза МАДАЛИЕВ. 8(72533) 2-40-07.
Кентов, Сўзок – Рўзиохун МАДАЛИЕВ. +7708-824-20-97.
Тўлебий – Бахорий ДЎСМАТОВА. 8(72547) 6-07-42.
Қазигурт – Ҳуршид КЎЧҚОРОВ. +7701-447-37-42.
Сайрам – Зокиржон МУМИНЖНОВ. +7702-278-96-90.
Тулқишиб – Мунира САЪДУЛЛАЕВА. +7747-144-60-71.
Жетисай, Мактабар – Мұхтар ҰСМОНОВА. +701-257-36-97.
Келес, Сариогоч – Малика ЭЛТОЕВА. +7702-841-78-82

Муассис – Туркистон вилояти ҳокимлиги.
Мулк эгаси – «Жанубий Қозогистон» вилоят ижтимоий-сийсий газетаси таҳририяти» масъулити чекланган бирордарлиги.

«Маколалар, эълон ва билдирулардаги мағлубият, роҳирияти таҳририяти» масъулити чекланган бирордарлиги.
Газета ҚР Маданият ва аҳолиёт рўйхатига олини, КЗС4VP-Y00022503 гуеҳонма берилади.

«ERNUR-print» МЧБ босмахонасида чоп этиди.

Нашр кўрсаткичи – 65466.

Буорта: 356.

Навбатчи муҳаррир: Мунира САЪДУЛЛАЕВА.

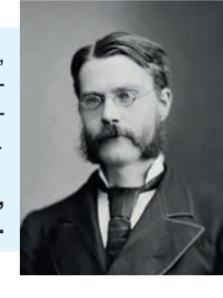
Қозогистон Республикасида тарқатилади.

14 ФЕВРАЛЬ – БЮЮК ШОИР
ВА ОЛИМ, МАШХУР ДАВЛАТ
АРБОБИ ЗАҲИРИДИН МУҲАММАД
БОБУР ТУҒИЛГАН КУН

Ким ёр анга илм, толиби илм керак,
Ўргангали илм толиби илм керак!
Мен толиби илму толиби илме ўйқ,
Мен бормен илм толиби – илм керак.

Захарииддин Муҳаммад Бобур.

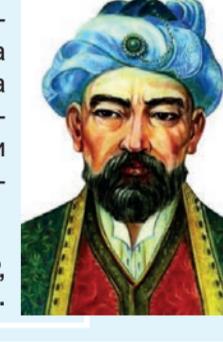
«БОБУР ФЕЪЛИ – САЖИЯСИГА КЎРА,
ЦЕЗАРГА ҚАРАГАНДА СЕВИШГА АРЗИГУ-
ЛИДИР. УНИНГ МАНГЛАЙИГА ЮҚСАК ФА-
ЗИЛАТЛИ ИНСОН ДЕБ БИТИГ КЎЙИЛГАН».

Эдуард ХОЛДЕН,
инглиз тарихчиси.

«БОБУР ДИЛБАР ШАХС ЭДИ. УЙГОНИШ
ДАВРИНИНГ АЖОЙИБ СУЛТОНИ, КУЧЛИ,
ТАДБИРКОР КИШИ БўЛБИ, САНЬАТНИ, АДА-
БИЁТНИ, ГЎЗАЛЛИКНИ СЕВАРДИ».

Жавоҳарлаптъ НЕРУ.
«Ҳиндистоннинг каشف этилиши» китобидан.

«...У турли фазилатлар билан бе-
занган ва мақтоба хислатларга эга
бўлган бир подшоҳ эди. Ушбу барча
фазилатларидан шикоат ва мурув-
вати устун турарди. Туркий шеърни
Амир Алишердан кейин њеч ким Бо-
бур даражасида ёзган эмас».

Мирзо Муҳаммад ҲАЙДАР,
«Тарихи Рашидий»дан.

РУБОИЙЛАР

Ҳар кимки вафо қиласа, вафо топғусидур,
Ҳар кимки жафо қиласа, жафо топғусидур,
Яхиши киши ёмонлиг кўрмагай ҳаргиз,
Ҳар кимки ёмон бўлса, жазо топғусидур!

***

Таҳдир юки бошимга балолиг бўлди,
Ҳар ненини айладим хатолиг бўлди,
Ўз юртни кўйиб Ҳинд сори юзландим,
Ё Раб, нетайин, бу не юз қаролиг бўлди.

***

Жондин сени кўп севармен, эй умри азиз,
Сондин сени кўп севармен, эй умри азиз,
Ҳар ненини севмак ондин ортиқ ўлмас,
Ондин сени кўп севармен, эй умри азиз.

БОБУР.

»» М. Мақатаев таваллудига 93 йил

“ЖАСМИН”ДАГИ ЖОЗИБАЛИ ТАДБИР

Қорачиқ қишлоғидаги “Жасмин” бошлангич мактаб ва болалар боғчасида атоқли шоир Муқағали Мақатавинг 93 йилилгига бағишиланган тадбир ўтди.

Унда Саврон тумани қишлоғлари таълим мусасалари жамоалари иштирок этди. Кеча доирасида уюштирилган танловда “Қорачиқ -1”, “Мадина”, “Туркистон – Байтерек”, “Алтын фасыр”, “Нур шапагат”, “Шўғыла”, “Ақжайық” ҳамоамиз вакиллари иштирок этди. Болалар уч босқич бўйича ўзаро беълашиб, шоир ҳаёти ва икодига оид билимларини синовдан ўтказиши. Ҳакамлар ҳайвати қарорига кўра, иккита биринчи ўринни “Туркистон – Байтерек”, “Ақжайық” ҳамоамиз вакили, тарбиячя Назокат Шарипова ушбу тадбирда теран билими ва фаоллиги билан ажralиб турди.